

SRP med filosofi

Introduktion

Filosofi C niveau

Faget

Hvordan bliver jeg lykkelig? Har vi en fri vilje? Hvad er retfærdighed? Findes der en rigtig måde at leve på? Hvad er det gode samfund? Hvordan får vi sikker viden?

Det kunne være fem overskrifter på emner i faget filosofi. Det er helt sikkert spørgsmål, du har tænkt over før, men du er garanteret ikke nået frem til et godt svar på et eneste af dem! I filosofi får du til gengæld mulighed for at læse gamle og moderne filosofers overvejelser over fx disse fem spørgsmål. Men det kan selvfølgelig også være helt andre spørgsmål.

Måske har du læst "Sofies verden", og måske kender du navnene på nogle berømte filosoffer som Platon, Sokrates eller Kierkegaard. Du vil i hvert fald komme til at læse tekster af de tre filosoffer i faget, men også af mange andre.

Som alle filosoffer lægger de stor vægt på at argumentere meget omhyggeligt og systematisk. Og det er netop filosofiens væsen: at tænke systematisk og omhyggeligt over spørgsmål, som man ikke kan undgå at forholde sig til som menneske. Du skal derfor være indstillet på at læse tekster, der kræver koncentration og udholdenhed.

Hvilket niveau udbydes faget på?

C niveau

Hvilket fakultet tilhører filosofi?

Humaniora

Hvilke metoder anvendes i filosofi?

Fælles for filosofiske metoder er *refleksion, tænkning og argumenter* som fundamentale redskaber. Til at undersøge en

filosofisk påstand rationelt og systematisk vil man som regel anvende en række værktøjer eller redskaber.

De vigtigste redskaber er :

Den gode begrundelse : Krav om logisk sammenhæng og forudsætninger (præmisses), hvis sandhedsværdi alle kan være enige om.

Begrebsanalyse : Det er vigtigt at få undersøgt, om vi mener det samme med centrale ord og begreber. Præcise definitioner af begrebsens mening er en forudsætning for gode begrundelser.

Tankeeksperimenter : Fiktive scenarier udtænkt til at teste teorier har spillet en stor rolle i filosofiske argumenter. Et godt eksempel er "The Trolley Problem", som kan bruges til at undersøge vores moralske holdninger samt etiske teorier som pligt- og nytteetik.

Logisk konsistens : Der må ikke være logiske modsigelser i en teori (hænger sammen med kravet om den gode begrundelse).

Filosofihistorien : Ældre filosofiske teorier og argumenter er en vigtig kilde til fx fagord (terminologi) og klassiske problemer og teorier.

Hvilke teorier anvendes i filosofi?

I filosofi har der udviklet sig en række fagområder som logik, etik, politisk filosofi og erkendelsesteori.

I hvert fagområde er der udviklet teorier. Et eksempel kan være, at man i etik har tre klassiske teorier pligtetik, nytteetik og dydsetik.

Hvilke faglige begreber anvendes i filosofi?

Hvert filosofisk fagområde har udviklet relevante begreber. Et eksempel kan være, at diskussionerne om viden og erkendelse især fokuserer på,

om viden stammer fra erfaringen eller fornuftsargumenter med de tilsvarende begreber empirisme og rationalisme.

Typer af empiri

Primære filosofiske tekster (skrevet af fagfilosoffer) eller fremstillinger (forenklede redegørelser for filosofiske teorier).

Det kan også indgå fx debattekster om politik eller etik, som undersøges ved hjælp af filosofiske argumenter og teorier.

Links

Artikel på Videnskab.dk om filosofi skal på skoleskemaet
<https://videnskab.dk/kultur-samfund/kan-vi-faa-det-gode-liv-paa-skoleskemaet>

Artikel på Videnskab.dk om Trolley-problemet til at undersøge, hvordan førerløse biler skal reagere i situationer, hvor ulykker er uundgåelige.
<https://videnskab.dk/teknologi/hvem-skal-din-forerlose-bil-sla-ihjel>

Eksempler på opgaveformuleringer

Filosofi c kan indgå i SRP sammen med alle andre studieretningsfag.

1. Eksempel på opgaveformulering med filosofi c og samfundsfag

Det overordnede spørgsmål : Er udviklingen i økonomiske ulighed i Danmark siden 1980 retfærdig?

Opgaveformulering:

Der ønskes en redegørelse for mindst to økonomiske definitioner af ulighed. Som en del af redegørelsen skal du forklare, hvordan de valgte definitioner vurderer udviklingen i ulighed i Danmark siden 1980.

Der ønskes en redegørelse for John Rawls' teori om retfærdighed i "En teori om retfærdighed" med særlig vægt på tankeeksperimentet om *uvidenhedens slør* samt *retfærdig fordeling af goder*.

Vurdér på baggrund heraf om udviklingen i økonomiske ulighed i Danmark siden 1980 er retfærdig. Inddrag her samfundsfaglig empiri.

Omfang: 15-20 sider

2. Eksempel på opgaveformulering med filosofi og biologi

Det overordnede spørgsmål : Hvilke etiske problemer kan der være i brugen af stamceller som behandlingsform?

Opgaveformulering:

Redegør for, hvad stamceller er, og hvilke forskellige typer af stamceller der findes.

Beskriv herunder, hvordan de forskellige typer af stamceller opstår, og kom også ind på terapeutisk kloning samt fremstilling af inducerede stamceller.

Forklar hvad type 1-diabetes er og hvordan stamceller kan anvendes i behandlingen af type 1-diabetes.

Beskriv nogle af de mulige anvendelser, man håber, stamceller kan få i fremtiden.

Redegør for to etiske teorier med fokus på deres opfattelse af fosterets og individets status. Undersøg på baggrund heraf, hvordan de to etiske teorier kan tænkes at vurdere brugen af terapeutisk kloning generelt samt brugen af terapeutiske kloning specifik til behandling af type 1-diabetes.

Forventet omfang 15-20 sider.

3. Eksempel på opgaveformulering med filosofi og engelsk

Det overordnede spørgsmål :

Opgaveformulering :

Lav en analyse og fortolkning af Samuel Becketts drama *Mens vi venter på Godot* med fokus på at undersøge dialogen og på at karakterisere Vladimir og Estragon.

Fortolkningen skal fokusere på, hvad *Godot* kan symbolisere, og hvorfor stykket har undertitlen *tragikomisk*.

Forklar, hvad Albert Camus mener med *det absurde* og *tragisk helt* gennem en analyse af *Sisyfosmyten*. Diskutér, om Vladimir og Estragon kan kaldes tragiske helte.

Overvej kort, hvorfor det absurde har haft stor betydning i kunst og litteratur i det 20. århundrede.